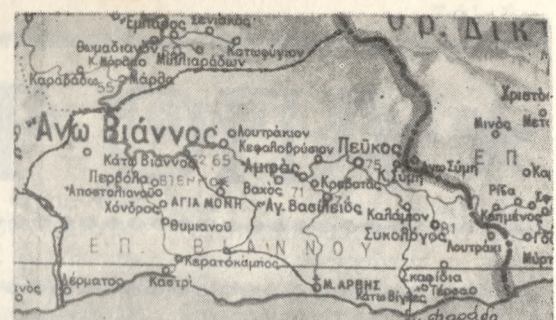

Εκδότης — Διευθυντής
Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ
Έτος 1ο — Άριθ. φύλλου 6
Τιμή φύλλου δρχ. 5
15 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1977
Ήρακλειον 1866, αριθ. 110

ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΒΙΑΝΝΙΤΩΝ

Η Μ Π Α Ν Α Ν Α

Μετά το λάδι και τα πρώιμα κηπευτικά, για τα οποία έχουμε γράψει σε προηγούμενα φύλλα μας, πολύ μεγάλη σημασία και σοβαρότητα για τους κατοίκους της επαρχίας μας έχει το εισόδημα από τη μπανάνα, που φτάνει γύρω στα 60-70 εκατομμύρια δραχ. το χρόνο.

Η μπανάνα στα παλιότερα χρόνια ήταν άγνωστη στην επαρχία. Για το πώς καλλιεργήθηκε για πρώτη φορά στην Άρβη, υπάρχουν διάφορες εκδοχές. Μια από αυτές είναι πως την έφερε από τους Άγιους Τόπους σαν καλλωπιστικό φυτό ο καλόγερος Λουκάς το 1910-1913. Σύμφωνα με μίαν άλλη εκδοχή την έφεραν, πάλι σαν καλλωπιστικό φυτό, από τις χώρες της Μέσης Ανατολής οι τότε έμποροι της Άρβης Παπαϊωάννου και Χατζάκης. Υπάρχει και μια τρίτη εκδοχή, που διηγείται ο άλλοτε ηγούμενος της Μονής Άγίου Αντωνίου Άνανίας και που λέει πως την έφερε ο Βιαννίτης Γ. Παπαμαστοράκης όταν ήταν πρόεδρος της Κρητικής Πολιτείας. Όποια όμως κι αν δεχτούμε σαν αληθινή, δεν έχει ιδιαίτερη σημασία. Το βεβαίο είναι πως η μπανάνα ήρθε στον τόπο μας σαν καλλωπιστικό φυτό κι έτσι καλλιεργήθηκε μέχρι το 1930 περίπου στην περιοχή της Άρβης σε πολύ περιορισμένη κλίμακα.

Στην περίοδο 1930-1940 η καλλιέργεια της μπανάνας παρουσίασε πολύ περιορισμένο εμπορικό ενδιαφέρον. Το 1940-1945 η καλλιέργεια της εγκαταλείφθηκε, για να ξαναρχίσει πάλι μετά το 1945. Από τότε κι έπειτα παρατηρείται συνεχής ανάπτυξη και επέκταση της μπανανοκαλλιέργειας χρόνο με το χρόνο, όλο και με πιο γρήγορο ρυθμό.

Σήμερα η μπανάνα δεν καλλιεργείται μονάχα

στην περιοχή της Άρβης, αλλά επεκτείνεται συνεχώς σε όλα τα παράλια της επαρχίας μας και προς το εσωτερικό, όπου επιτρέπουν οι κλιματολογικές και εδαφολογικές συνθήκες. Από τον Κερατόκαμπο ως την Ψαρή Φοράδα συναντά κανείς πηγές μπανανόκηπους, που όλο και επεκτείνονται. Πλαγιές απότομες, που ήταν πιο παλιά ακατάλληλες για οποιαδήποτε καλλιέργεια, με τα σημερινά μηχανικά μέσα (μπουλντόζες, τρακτέρ κτλ.) και με πολύ μόχθο, έχουν μεταβληθεί σε περιβόλια κατάφυτα με μπανάνες και άλλα κηπευτικά. Η έκταση που καλλιεργείται σήμερα η μπανάνα υπολογίζεται σε 1.000 στρέμματα και περισσότερα, με μέση ετήσια απόδοση 1.000-1.200 τόνους και τιμή των τελευταίων καιροί καθαρή στον παραγωγό 60 δραχ. περίπου το κιλό.

Η παραγωγή όμως αυτή είναι πολύ μικρή, σε σύγκριση με τις δυνατότητες που υπάρχουν για την αύξησή της. Βασική προϋπόθεση για να γίνει αυτό είναι να εξασφαλιστεί μεγάλη ποσότητα νερού. Γιατί η μπανάνα, εκτός από τα χημικά λιπάσματα ή τη ζωική κοπριά, το ξεχόρτισμα και το έλαφρο σκάψιμο, χρειάζεται πάρα πολύ νερό. Κανονικά πρέπει να ποτίζεται δυο φορές τη βδομάδα, όποτε με την κατάλληλη ποιοτικά και χρονικά λίπανση, την προφύλαξη από τους ανέμους, την ψύξη κτλ. έχουμε άριστα αποτελέσματα. Γι' αυτό οι μπανανοκαλλιεργητές έσκαφαν όπου μπόρεσαν, μάζεψαν όπου βρήκαν λίγο νερό και το μετέφεραν στον τόπο της παραγωγής, από απόσταση που ξεπερνά πολλές φορές τα 10 χιλιόμετρα, με ελαστικούς ή μεταλλικούς σωλήνες (άντιλαμπάνεται καθέναν πόσα έξοδα απαιτούνται γι' αυτό). Μά δεν αρκεί αυτό. Για να φτάσει η καλ-

λιέργεια της μπανάνας στα 6.000 στρέμματα και η απόδοση πάνω από 10.000 τόνους, όπως υπάρχει ή δυνατότητα, χρειάζεται αρκετό νερό.

Επιβαλλεται γι' αυτό ν' αντιμετωπιστεί πολύ σοβαρά από το Κράτος η εξεύρεση νερού για τη μπανάνα, όπως βέβαια και για τις άλλες καλλιεργειές της έλιας και των πρώιμων κηπευτικών, θέματα που μας άπασχόλησαν σε προηγούμενα φύλλα των «Β.Ν.». Η εξασφάλιση αρκετού και φτηνού νερού (με γεωτρήσεις κ.ά.) θα βοηθήσει και στο να ξεπεράσει η μπανάνα τον κίνδυνο που διατρέχει από το συναγωνισμό της μπανάνας του εξωτερικού.

Είναι αλήθεια πως οι μπανανοκαλλιεργητές πέτυχαν με τον αγώνα τους να απαγορευτεί η εισαγωγή μπανάνας από χώρες του εξωτερικού κι έτσι εξασφάλισαν καλύτερες τιμές. Μά αυτό ίσως να μην κρατήσει για πολύ, αν δεν μειωθεί το κόστος παραγωγής. Γι' αυτό πρέπει να μελετηθούν και όλοι οι άλλοι παράγοντες που συνθέτουν το κόστος ως το στάδιο της λιανικής πωλήσεως: Φτηνά λιπάσματα, συστηματοποιημένη καλλιέργεια και όργανωση στη διακίνηση της μπανάνας, για να μειωθεί η διαφορά της τιμής που παίρνει ο παραγωγός από την τιμή που πληρώνει ο καταναλωτής κι έτσι τελικά το άγοραστικό κοινό να εξασφαλίζει φθηνότερη μπανάνα.

Επιβάλλεται επίσης η εισαγωγή φυτών κατάλληλων για καλύτερη απόδοση στην καρποφορία και τέλος η συνένωση όλων των παραγωγών γύρω από το συνεταιρισμό μπανανοπαραγωγών όλης της Επαρχίας, πράγμα που θα βοηθήσει πολύ στην αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση όλων των ιδιαίτερων γι' αυτούς προβλημάτων.

Η ΕΠΑΡΧΙΑ ΒΙΑΝΝΟΥ

— 50 —

Η Άρβη, Άλθη ή Άρβις ήταν μια ακμάζουσα πόλη της Κρήτης από τις εκατό που αναφέρει ο Όμηρος. Εκεί λατρευόταν ο Άρβιος Δίας, που το Ίερό του ήταν, κατά τον Ξανθοσίδη, πιθανώς στο μέρος που βρίσκεται σήμερα η Μονή του Άγίου Αντωνίου. Η Άρβη εξακολουθούσε να ακμάζει τόσο κατά την ελληνορωμαϊκή εποχή όσο και κατά τη βυζαντινή περίοδο, την αναφέρει δέ ο Στέφανος Βυζάντιος με το όνομα Άρβις. Στην περιοχή της Άρβης θρέθηκαν έρείπια παλαιού υδραγωγείου, λείψανα αρχαίων τάφων, άγγεια και σφραγίδες μινωικής εποχής, παλαιοχριστιανικά Ίωνικά κιονόκρανα, βυζαντινού τάφοι στη θέση Άπηγανιά και άλλες αρχαιότητες.

Κοντά στην παραλία θρίσκειται η παλιά εκκλησία της Παναγίας, Λά Μαντόνα Ντι Άρβι, όπως αναφέρεται σε χάρτη της εποχής των Βενετών. Έπί τουρκοκρατίας θρέθηκε στην παραλία μαρμάρινη σαρκοφάγος με ώραιες ανάγλυφες παραστάσεις. Σ' αυτές παριστάνεται ο Διόνυσος σε πομπή πάνω σε άρμα μαζί με τον Άμπελο, τον ώραίο σάτυρο, στον όποιο ο Άρχαίτιο είχαν προσωποποιήσει το κλήμα του άμπελιού, Βάκχες, Σίληνοι, έλέφαντες, πάνθηρες κ.ά. Τη σαρκοφάγο αυτή επέτρεψαν οι Τούρκοι, όπως έγινε και με τους άλλους αρχαιολογικούς θησαυρούς μας, να φυγαδευθεί στο έξωτερικό. Τήν πήρε το 1834 ο περιηγητής Πάσολι και σήμερα βρίσκεται στο βρετανικό Μουσείο Φιτζ Γουίλλιαμ.

Στο Χόνδρο, στην περιοχή Κεφάλια, ύστερα από ά-

νασκαφές, ανακαλύφθηκε οικισμός της ύστερομινωικής περιόδου, στον όποιο θρέθηκαν μαγειρικά σκεύη και αντικείμενα προορισμένα κυρίως για θρησκευτικές τελετές, κύλικες, κύπελλα κωνικά, τρίποδες, άμφορες και ένα πλαστικό ρυτό που παριστάνει γυναίκα έγκυο με μαζεμένα τα πόδια, έτοιμη να γενήσει. Στη θέση Ρουσές Χόνδρου αποκαλύφθηκε θωρός και κοντά έρείπια κτιρίου τριών δωματίων. Μέσα στο έρειπωμένο κτίριο θρέθηκαν πιθάρια, καθώς και πολλά κύπελλα χωρίς λαβή για την προσφορά καρπών και υγρών για λατρευτικούς σκοπούς. Στη θέση Περβόλα θρέθηκε κτίριο ύστερομινωικής εποχής.

Στην περιοχή Χόνδρου θρίσκειται και η χαράδρα «του Πισκόπου το πήδημα». Τη χαράδρα αυτή, πλάτους σχεδόν εκατό μέτρων, πήδησε, κατά την παράδοση, καθώς οτ' έλεγε οτ, ένας Δεσπότης για να μην τον πιάσουν οι Τούρκοι που τον κυνηγούσαν. Καί έγινε το θαύμα. Ούτε ο Δεσπότης ούτε το άλογο έπαθαν τίποτε. Πάνω στο θράχο που πρωτοπάτησε με το πήδημα το άλογο, οι κάτοικοι δείχνουν τα αποτυπώματα των πετάλων του. Το σκλαβωμένο Έλληνικό Έθνος στον άνισο αγώνα που διεξήγε, πίστευε πάντα, στη βοήθεια του Θεού και αυτό τουδινε δύναμεις να παλεύει άκατάπαυστα.

Στο Καστρί υπάρχουν τα έρείπια ακρόπολης. Δεν είναι γνωστό αν η ακρόπολη αυτή άνηκε στο Χόνδρο ή σε οικισμό που θρίσκότανε κοντά στις πηγές του Άη Γιώργη. Στο φρούριο υπάρχει δεξαμενή λαβείντη στο θράχο, για τη συγκέντρωση των θρόχων νερών. Κοντά στο Καστρί ανακα-

Του κ. Γ. ΤΖΑΜΟΥΖΑΚΗ

λύφθηκε νεκροταφείο της κλασικής και ελληνορωμαϊκής εποχής. Στο νεκροταφείο θρέθηκε γυναικεία προτομή κλασικών χρόνων και πλαστικό άγγελο με παράσταση κεφαλή νέγρου, μια από τις πολλές αποδείξεις για τη συχνή επικοινωνία της Κρήτης με την Άφρική.

Από τις άνασκαφές που έκαμε η αρχαιολόγος Άγγελική Λεμετσή στην περιοχή Συνέχεια στη σελίδα 3

Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΩΝ Β.Ν.

Μεγάλη ήταν η άπήχηση από τις προτάσεις των «Β.Ν.» για την όργανωση εκδηλώσεων στην Επαρχία. Πολλές συζητήσεις γίνονται ανάμεσα στους συναπαρτιώτες μας. Όλοι τις βλέπουν όχι μονάχα πραγματοποιήσιμες αλλά και αναγκαίες για τη γενικότερη προβολή της Επαρχίας. Για μια από τις τρεις εκδηλώσεις που προτείναμε μιλά σήμερα σε άλλη στήλη ο κ. Μικρογιαννάκης.

Χρειάζεται όμως οι άμεσα άρμόδιοι για κάθε μία να προχωρήσουν στον προγραμματισμό και την παραπέρα όργανωσή τους.

ΓΙΑ ΤΑ ΘΥΜΑΤΑ ΤΩΝ ΓΕΡΜΑΝΩΝ

Του κ. ΕΜΜ. ΜΙΚΡΟΓΙΑΝΝΑΚΗ

Τήν 14η Δεκεμβρίου η ΕΡΤ άφιέρωσε μια έκτομπή 45 λεπτών (11,15 μέχρι 12) για τη θυσία, για τη μεγάλη σφαγή που έγινε από τους Γερμανούς στα Καλάβρυτα το Δεκέμβριο του 1943. Η έκτομπή ήταν προσεγγνη και δικαιολογημένα κρήνη ως ένδιαφέρουσα. Σε κάθε σημείο βρίσκαμε αναλογίες με τη μεγάλη σφαγή της επαρχίας Βιάννου. Ήταν βέβαια λιγότερα τα θύματα (500 έναντι 1300) αλλά σε τέτοιες περιπτώσεις

εξετάζονται τα κίνητρα του κατακτητή, ο σκοπός της κατακτητής και τα αποτελέσματα (ήθικά και στρατιωτικά) που είχε κάθε μια από τις δυο βάρβαρες ένεργειες. Ένας προσεκτικός έρευνητής θα εντάξει και τα δυο γεγονότα στο ίδιο πλαίσιο και θα διακρίνει πολλές αναλογίες. Άξιοσημείωτο είναι ότι η θυσία της Βιάννου προηγείται χρονικά κατά 3 μήνες.

Ενώ όμως τα δυο γεγονότα είναι άναλογης σημασίας και μάλιστα προηγείται η θυσία της Κρήτης, δεν έγινε μέχρι τώρα προβολή της από την Έλληνική Ραδιοφωνία και Τηλεόραση. Άπ' όσα γνωρίζω (και στα τηλεοπτικοακουστικά χωνωρίζω έλάχιστα), κάθε χρόνο προβάλλεται μονομερώς η θυσία των Καλαβρύτων και δε γίνεται λόγος για τη Βιάννο.

Έπειδή η παράλειψη δεν όφείλεται σε θεληματική άδιαφορία, πρέπει έγκαίρως οί κρητικοί Σύλλογοι να εισηγηθούν στην ΕΡΤ και την ΥΕΝΕΔ να φροντίσουν από τώρα να προβάλουν το δλοκαύτωμα της Επαρχίας. Ένα συνεργείο της ΕΡΤ θα μπορούσε πολλά να καταγράψει και κυρίως τη φωνή εκείνων που επέζησαν και που ύστερα από 33 χρόνια έχουν λιγοστέψει.

Άνάλογη προσπάθεια πρέπει να καταβληθεί για την άπονεράτωση του μνημείου των πεσόντων στα Άμμιρά.

Έμμ. Μικρογιαννάκης

ΑΔΙΚΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΕΛΑΙΟΠΑΡΑΓΩΓΟΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΟΡΙΣΘΕΙΣΑ ΚΑΤΩΤΑΤΗ ΤΙΜΗ ΕΛΑΙΟΠΥΡΗΝΑΣ

Του κ. Νικολ Έμμ Κατσράκη

Η κατώτατη τιμή της έλαιουπυρήνας κανονίζεται κάθε χρόνο, πριν ή κατά την έναρξη της έλαιουργικής περιόδου, με άπόφαση του άρμόδιου Νομάρχη κάθε έλαιοπαραγωγικού Νομού της Χώρας μας.

Το κατώτατο αυτό όριο τιμής της έλαιουπυρήνας καθορίζεται με βάση: α) την τιμή του πυρηνελαίου και των υποπροϊόντων του (πυρηνόξυλου και πυρηνοκάβου), β) το ποσοστό της περιεκτικότητας σε πυρηνέλιο από παραγωγή έλαιουπυρήνας της χρονιάς, γ) την ποιότητα του πυρηνελαίου και δ) το κόστος έπεξεργασίας, που είναι άνάλογο κυρίως με τον έκσυγχρονισμό των μηχανημάτων.

Όλοι οι παραπάνω συντελεστές θγαίνουν από έισηγηση έπιτροπής που την άποτελούν: 1) ο Διευθυντής της Υπηρεσίας Γεωργίας ή Άγρονομός (2) ο Διευθυντής της Υπηρεσίας Έμ-

πορίου του Νομού ή νόμιμος εκπρόσωπος του 3) ο Διευθυντής του Κρατικού Χημείου του Νομού ή νόμιμος εκπρόσωπος του 4) ένας έκπρόσωπος των θωρομηχάνων πυρηνελαουργών του Νομού και 5) ένας έκπρόσωπος των έλαιοπαραγωγών, που τον προτείνει η Ένωση Γεωργικών Συνεταιρισμών του Νομού.

Η άρμόδια λοιπόν αυτή έπιτροπή για την τρέχουσα έλαιοπαραγωγική περίοδο 1976-77 έισηγήθηκε ο κ. Νομάρχης με άπόφασή του καθόρισε, για το Νομό Ήρακλείου, σε 93 λεπτά κατά κιλό την κατώτατη τιμή της έλαιουπυρήνας και με παράδοση στα πυρηνελαουργεία.

Καί τώρα σαν έλαιοπαραγωγός, αλλά και έπειδή ύπηρελος Διοικητικός Σύμβουλος της Ε.Γ.Σ.Η. έπί 25 έτη και της Πανελληνίου Τριτοβαθμίου Όργανώσεως «Έλαιουργικής» έπί 20 έτη συνεχώς και έχω κάποια πείρα και ένδιαφέ-

ρον, άσπρωθ και έρωτώ: Που βασίστηκε η άρμόδια αυτή έπιτροπή και προσδιόρισε τιμή έλαιουπυρήνας για το Νομό μας 93 λεπτά το κιλό, όταν για το ίδιο έτος στους άλλους Νομούς της Κρήτης καθορίστηκαν πολύ άνώτερες τιμές; Καί συγκεκριμένα: Ν. Χανίων: 1,22 δρχ. Ν. Ρεθύμνης: 1,07 δρχ. καί Ν. Λασιθίου: 1,07 δρχ. Μήπως υπάρχουν στο Νομό μας πιο σύγχρονα μηχανήματα έπεξεργασίας του έλαιοκάβου, που άφήνουν λιγότερα κατάλοιπα λαδιού στην έλαιουπυρήνα του Νομού μας από τα Χανιά; Κατά τη γνώμη μας όχι, γιατί και στους τέσσερις Νομούς της Κρήτης ύπάρχει η ίδια άναλογία μηχανημάτων έπεξεργασίας του έλαιοκάβου.

Η μήπως γιατί ή ποικιλία του έλαιοκάβου ή ή περιεκτικότητα σε πυρηνέλιο είναι άνώτερη στους Νομούς Χανίων και Ρεθύμνης από ό,τι στο Ν. Ήρακλείου; Άμφισβητούμε και το γε-

γονός αυτό. Στο Σέλινο των Χανίων, στο Μυλοπόταμο Ρεθύμνης και σε διάσπορα στους Νομούς αυτούς ύπάρχει μεγαλύτερο ποσοστό χονδρολιάς από το Ν. Ήρακλείου, όπου πλεονάζει ή «λιανολιά», ή «φι-

Συνέχεια στη σελίδα 3

★ ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ★

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Υγειονομικός Σταθμός Βιάννου	21205
Ίατρείο Αγροτικό Πεύκου	31377
Χωροφυλακή Υποδιοίκηση Βιάννου	21206
Χωροφυλακή Σταθμός Πεύκου	31376
Γυμνάσιο Βιάννου	21230
Άγρονομείο Βιάννου	21006
Ειρηνοδίκη	21211
Συνεταιρισμός Βιάννου (Γραφεία)	21226
Συνεταιρισμός Βιάννου (Έλαιουργείον)	21136
Ο.Τ.Ε. (Θλάβα)	12
Ο.Τ.Ε. (πληροφορίες)	21215
Έλληνικά Ταχυδρομεία	21203

ΑΓΟΡΑΙΑ

Βασιλάκης Γεώργιος — Βιάννος	21239
Ζαϊμάκης Θεόφιλος — Βιάννος	21304
Θεοδοσάκης Γεώργιος — Πεύκος	31437
Καρτσάκης Έμμανουήλ — Λουτράκι	21103
Λασηθιωτάκης Γ. — Βιάννος	21355
Χατζάκης Ιωάννης — Άγιος Βασίλειος	31301
Γαλανάκης Μιχ. Χόνδρος	21101
(Για υπεραστικά: 0895)	
Ψαρολογάκης Κων. Χόνδρος	21209

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ:

Από το Βαχό ή κ. Σοφία σύζυγος Γεωργίου Ζερβουδάκη, γέννησε αγόρι.
— Η κ. Φωτεινή σύζυγος Ιωάν. Καραγιωργάκη, γέννησε κόρη.

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ:

— Ο κ. Γεώργιος Δ. Σφακιανάκης από το Βαχό και η δις Πόπη Πλουμάκη από το Σικολόγο άρραβωνιάστηκαν.
— Ο κ. Γρηγόριος Έμμ. Κουζαράκης και η δις Έλενη Β. Τσικνιάκη από τη Βιάννο άρραβωνιάστηκαν.
— Ο κ. Γρηγόριος Γ. Δαμουλάκης και η Μεσέλη Γ. Μπαριτάκη από τ' Άμνρα άρραβωνιάστηκαν.

ΓΑΜΟΙ:

— Η Δέσποινα Παπαλέκου Γρυλιωνάκη από τη Βιάννο και ο Ιωάννης Έμμ. Ζαμπάλακης, ναυτικός, από το Σκινιά τέ-

λεσαν το γάμο τους στις 2.1.77.

— Η Σοφία Δημ. Ραπτάκη, νηπιαγωγός από τη Βιάννο και ο Μιχ. Πατεργιαννάκης, δ/λος, από τη Βόνη τέλεσαν το γάμο τους.

— Ο Ιωάννης Ζωάκης από τον Κρεβάτα και η Άθανασία Θεοδοσάκη από τη Βιάννο τέλεσαν το γάμο τους.

ΘΑΝΑΤΟΙ:

Πέθαναν και κηδεύτηκαν:
Στο Ήράκλειο: Ο Έμμ. Δημ. Παπαμαστοράκης στις 6.1.77, ή Αικατερίνη σύζυγος Κων)νου Στρατάκη στις 26.1.77. Στη Βιάννο: ο Βασίλειος Δ. Ραπτάκης στις 31.1.77. Στον Άγ. Βασίλη. Ο Γεώργ. Σηφάκης, 90 χρονών. Στον Πεύκο: Ο Έμμ. Γροισμπολάκης 47 χρονών. Σε άλλη στήλη αναφέρουμε και άλλα κοινωνικά και αποφεύγουμε τη διπλή επανάληψη.

ΟΙ ΚΟΥΡΣΑΡΟΙ ΣΤΟ ΛΟΥΤΡΑΚΙ

Ο συνοικισμός Λουτρακίου Κ. Σύμης βρίσκεται άναμεσα στα χωριά Συκολόγος, Ρίζα και Γδόχεια και στη θάλασσα από το Νότο. Τα σπίτια του είναι σκόρπια: όπου το χωράφι καθενός έχει και το σπίτι του (μετόχι). Όλη ή περιοχή είναι κατάφυτη από έλιές και παράγει πολύ καί ξεαίρετο λάδι. Η παραγωγή του λαδιού αύξήθηκε άρκετά, γιατί με πρωτοβουλία και ενέργειες του Γεωργίου Μαθιουδάκη μετεφέρθηκε νερό με σωλήνες από την Κάτω Σύμη και κατασκευάστηκε μία μεγάλη δεξαμενή, από την όποια ποτίζονται όλα τα έλαιόδεντρα της περιφέρειας. Οί κάτοικοι καταγίνονται επίσης στην καλλιέργεια της τομάτας, που είναι ξηαιρετικής ποιότητας, και τώρα τελευταία άρχισαν να καλλιεργούν και μπανάνες με μεγάλη επιτυχία.

Για το Λουτράκι υπάρχει ή παρακάτω παράδοση:

Την εποχή των πειρατών ήταν δυο άδερφια βοσκοί και έβασκαν τα αίγοπρόβατά τους στην περιοχή Λουτρακίου και στη θέση «Τραπέζα» ήταν το σπίτι και μιτάτο τους. Ένα βράδυ λοιπόν, την ώρα που έβραζαν το γάλα για να κάμουν το τυρί, πήγαν

δυο κουρσάροι στο μιτάτο, όπου βρήκαν τον ένα άδερφό. Καθώς τον είδαν νέο και παλγκάρι, θέλησαν να τον πάρουν για να τον πουλήσουν στο σκλαβοπάζαρο.

Ο άλλος άδερφός βρισκόταν έξω εκείνη την ώρα και το βοσκάκι, για να κερδίσει χρόνο, προτεινε στους κουρσάρους να βγάλει πρώτα το τυρί (τη μαλάκα) για να φάνε. Τους δίνει να τρώνε και να πίνουν άφθονο καλό κρασί, γιατί είχε καταστρώσει το σχέδιο του, κι εξακολουθούσε να βράζει περισσότερο το γάλα (τό χουμά), με την υπόσχεση πως θα έβγαζε νοστιμότερο τυρί (τη μυζήθρα). Έτσι έτρωγαν κι έπιναν, ώσπου ήρθαν στο κέφι κι άρχισαν να τραγουδούν. Πρότειναν μάλιστα και στο μικρό βοσκό να τραγουδήσει, κι αυτός άρχισε να λέει τραγουδιστά: «άδερφέ, καλέ άδερφέ, άνέβα πάνω μοναχός και κατέβα με πολλούς» (αυτό φυσικά δεν καταλάβαιναν). Αύτά τά έλεγε, για ν' άκούσει ο άδερφός του που ήταν έξω, να μαζέψει πολλούς ανθρώπους και να 'ρθουν σε βοήθεια. Στο μεταξύ όμως το πολύ κρασί ζάλισε τους κουρσάρους και κοιμήθηκαν. Τότε το βοσκόπουλο άρπαξε ένα δοχείο (μια καύκα) και άστ-

ΗΤΑΝ ΚΑΙΡΟΣ

της Μ. ΚΟΜΗ - ΑΡΝΑΟΥΤΑΚΗ

Ήταν καιρός να φέρομε στο προσκήνιο των «Βιαννίτικων Νέων» πρόσωπα πράγματα και γεγονότα, όπως τά είδαμε και τά άκούσαμε από γιαγιάδες και προγιαγιάδες, παππούδες και «προσπάππους», θείους και ..παραθείους. Από αυτούς τους άνεπανάληπτους που κράτησαν σφικτά την άλυσίδα που λέγεται παράδοση και δεν άφησαν τους κρίκους της να σκουριάσουν και να σπάσουν και να χαθούν, γεγονότα και συμβάντα και ήθη και έθιμα, στο βυθό της φθοράς. Ψστόσο καθώς ανασηκώνω την αύλαία των άναμνήσεων, παρουσιάζεται στα μάτια μου ένα έξαισιο, χωριάτικο ντεκόρ, σπάνιο στην ιστορική και λαογραφική του σημαντικότητα. Θέαμα που δεν μπορείς να τό βρεις σήμερα στην εποχή των καλοριφέρ, της σόμπας του πετρελαίου και των ζύλων. Μέσα που έχουν καταργήσει την γραφικότητα του τζακιού και τη λατρευτικότητα της θεάς Έστίας, άκόμη και στα πιο άπομακρυσμένα χωριά.

Ο όπερατέρ μήμη, γυρίζει την ταινία και μια «καρβουνιστιά» κατακόκκινη σε προσκαλεί να «χαμηλώσεις», να καθίσεις δίπλα στον παραστάτη του τζακιού όπου άχνοφεγγει

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΓΑΜΟΥΣ ΚΑΙ ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

— Τον κ. Μιχάλη Καρπαθάκη, πλοίαρχο έμπορικού Ναυτικού από τη Βιάννο, που τέλεσε τους γάμους του με την διδα Άγλαία Σπιθάκη, φιλόλογο, από τα Πιτσιδία με παράυμφη τον κ. Μιχ. Κυριακάκη Άκαδημίας Ήρακλείου θερμά συχαίρομε και εύχόμαστε πολύχρονη κι ευτυχισμένη την οικογενειακή τους ζωή.

— Τον κ. Γρηγόρη Γ. Ραπτάκη, γιατρό από τη Βιάννο που άρραβωνιάστηκε με τη διδα Φιλίτσα Παπακωνσταντίνου φοιτήτρια Ίατρικής από τη Θεσσαλονίκη, δλόθερμα συχαίρομε κι εύχόμεθα καλά στέφανα.

— Τον κ. Γιώργη Κατσαράκη, Πολιτικό Μηχανικό, για το άπόστρατο Ταξίαρχο Ν. Κατσαράκη από τη Μίλατο Μεραμβέλλου, που άρραβωνιάστηκε την διδα Έλσα Στεφανάκη, κόρη του καθηγητή της Παιδαγωγικής Άκαδημίας Ήρακλείου κ. Κώστα Στεφανάκη, θερμότατα συχαίρομε και τους εύχόμαστε γρήγορα στέφανα.

— Τον κ. Μανώλη Νεραντζάκη, ταχυδρομικό υπάλληλο Ήρακλείου, από τη Βιάννο, που άρραβωνιάστηκε την διδα Μαρία Παπαδάκη, μαία στο Βενιζέλειο, από τον Πύργο συχαίρομε θερμότατα κι εύχόμεθα καλά στέφανα.

Οικογένεια
Νικ. Έμμ. Κατσαράκη
Βιάννος

ραπιαία έριχνε βραστό χουμά στα πρόσωπα των κοιμισμένων κουρσάρων. Άφοϋ έτσι τους έκαμε άνίκανους, τους άποτελείωσαν, έσκαψαν ένα λάκκο και τους έβραλαν μέσα.

Ένα μέρος από τους τοίχους του μιτάτου εκείνου, που ήταν λιθόκτιστο, σώζεται μέχρι σήμερα.

Απόστ. Ν. Τσαγκατάκης

σεμνά ένα λυχναράκι. Τα κούτσουρα σπιθοβολούν, σκορπίζοντας τις σπίθες δόλογυρα—δείγμα ευτυχίας—κατά τη λάιχη έκφραση και ένα μεγάλο μπρίκι με φασκομηλιά βράζει γαμίζοντας εύωδια την άτμόσφαιρα ..προάγγελος των σημερινών βιομηχανικών σπρέϊ!! Η ζεστασιά αυτή δημιουργεί μια γαλήνη, φέρνει μια ξενουασιά, μια θαλπωρή που δεν τή νοιώθει ή μάλλον που δύσκολα τη βρίσκει ο σημερινός βασανισμένος άνθρωπος των άνεσεων και καταναλώσεων.

Κι' εκεί κοντά σ' εκείνο τά τζάκι δυο άνθρωποι ήλιωμένοι, ένας άνδρας και μια γυναίκα, κουβεντιάζουν. Κουβεντιάζουν όχι για πράγματα πεζά της καθημερινής ζωής, όχι για προβλήματα ποικίλα που ίσως τάχουν λύσει, αλλά ή έμπειρία και ή ώριμότητά τους άπλώνεται σε συζήτηση ..έπι ύψηλου επιπέδου και πνευματικού περιεχομένου.

Οί δυο αυτοί άνεπανάληπτοι άνθρωποι είναι ο Ιωάννης Κονδυλάκης, ο αιώνιος της ζωής «Διαβάτης» και ή άλησμόνητη γιαγιά μου ή Ζωγράφαινα. Τί έλεγαν τά πρώτα εκείνα εξαδέλφια, δεν μπόρεσε το άπηκτο άκόμη και άνώριμο.. μαγνητόφωνο του παιδικού μυαλού μου να μαγνητοφωνήσει μόνο τις μορφές μπόρεσε να άποτυπώσει, που μένουν έγχρωμες και βαθιά χαραγμένες στη μήμη, αναλλοίωτες από το χρόνο, δεν πέρασαν εύτυχώς στην περιοχή της λήθης. Έν τούτοις αυτές τις έξαισιες όμιλίες τις κράτησε αυτούσιες και γνήσιες τό «μεστομένο» μαγνητόφωνο του μυαλού του μακαρίτη πατέρα μου, που κατά καιρούς τις άποκρυπτογράφησε και μου τις διηγήθηκε.

Άλλά είναι καιρός να προσγειωθούμε στην έτυμολογία της λατρευτής μου γενέτειρας και να δοϋμε την άποψη του «Διαβάτη» και της Ζωγράφαινας. Όμως πριν προχωρήσω θα ήθελα να συχαρώ τον φίλατο κ. Γ. Τζαμουζάκη για όσα μυθολογικά και ιστορικά αναφέρει γύρω από την όνομασία Βιάννος. Άλλά και ή άποψη του Κονδυλάκη είναι σεβαστή γιατί δείχνει τις βοθίες ρίζες που αίτιολογούν την όνομασία. Και τά κουβεντολόι αυτό του «Κύρ Γιάννη», όπως έλεγαν τό «Διαβάτη» οί χωριανοί του, να τό άρχισομε σαν ένα παραμύθι.

Μία φορά ή καλύτερα μια εποχή που ή Κρήτη δεν ήταν έλευθερη και ή άμοιρη γνώρισε σκλαβιά από κατακτητές αίμοβόρους Σαρακηνούς και Κοκκινισαρτζάδες και βαρβάρους έπιδρομείς άνάμεσα στους όποιους οί Όθωμανοί στάθηκαν οί άγρίοιμοροι. Η φυλή αυτή του «Μουχαμέτη», αίμοβόρα και ζηλόφθονη, δημιουργούσε συχνά «άναμπουμπούλες», άναστατώσεις άνάμεσα στους Χριστιανούς, που κατέλεγαν σε σφαγές, βιασμούς και άρπαγές των περιουσιών και θα μπορούσαμε να τά παρομοιάσομε με τά «πογκρόμ» κατά των Έβραίων Οί δύστυχιοί Κρήτες και μάλιστα των πεδι-

ΟΙ ΞΑΣΤΡΟΥΣΕΣ

της κ. Μ.Π.

Στην Πλάκα έμενε ή θεία Μαρία. Τό σπίτι της ξεχώριζε, μόλις έστριβες τη γωνιά της Φανάρας. Έτσι λέγανε μια βρύση τοποθετημένη στη διασταύρωση του δρόμου, γιατί σ' αυτή τη γωνιά του Συμβουλοδημητρη του σπιτιού ήτανε κρεμασμένο, τά παλιά χρόνια, ένα μεγάλο φανάρι, που έκαίγε λάδι, για να φωτίζει τους δρόμους.

Μία μεγάλη ξύλινη αλόπορτα κλείνει τό σπιτικό αυτό και την αλλη του σκιαζεί, άκόμη και σήμερα, μια φουντωτή άκακία, που τά κάτασπρα και μυρωδάτα άνθοστάφυλά της, άρωματίζουν την άνοιξη όλη τη γειτονία.

Προχωρώντας, μπαίνομε στο πόρτεγο, στη σαλοτραπέζαρια σά να λέμε. Πάστρα και νοικοκυροσύνη βασίλευε σ' όλο τό σπίτι. Τό τζάκι άστραφε από τον άσβέστη και ο καναπές ήταν στολισμένος με τά ζομπλιαστά μαζελαράκια, τό άσπροκέντητο τραπεζομάντηλο, κεντημένο από τό χέρι της θείας Μαρίας, έτριξε από τό κολάρισμα. Οί τοίχοι, στολισμένοι με τις μπάντες, τις κεντημένες στα βελούδα με τά χρυσοκούβαρα και οί κανδροθήκες με τις μεταξοβελονιές ή με τά κουκούλια, δίνανε μια έπιβλητική άρχοντία.

Από ένωρίς ή σπιτονοικοκυρά είχε πολλή δουλειά. Τό βράδυ θα 'χε ξάστρουσε. Έπρεπε να ζάνει τά μαλλιά από τά πρόβατά τους και να έτοιμάσει, ώσαμε τό Μαρτσαρίλη, να στέσει στ' άρραστήρι τις ζομπλιαστές πατανιές.

Τά ζεμάτισε και τά 'κανε σαν τά χιόνια. Απόψε κάλεσε τις γειτόνισσες, τις φίλες και συγγένισσες, όσες είχανε την ευχαρίστηση να βοηθήσουνε στο ξάσιμο.

Ήτανε μία δουλειά κουραστική αλλά και διασκεδαστική. Έπρεπε να τρώνε και να πίνουνε, να κάμουνε κέφι, για να μη νυστάζουνε. Είχε μαθές ρακή του άφροϋ, τυρί, καρδαμύδαλα και φιστικομπέπεμπλα στα βαθιά λουκουμάδες, που κολουπούσανε στο μέλι και στο σισάμι κι άλλη μια με ζυλικόπιτες, που έτρωγε ή μάνα και του παιδιού δεν έδινε.

Άρχισαν, μόλις σκοτεινίασε, να μαζεύονται και τό σπίτι γέμιζε. Όλες τρέζανε να βοηθήσουν, γιατί όλες άγαπούσαν τη θεία-Μαρία. Αύτη πάντα έσύντρεχε και βοηθούσε και με τά χέρια και με τά λόγια. Η παρηγοριά, ή συμβουλή, ο κάθε της λόγος βάραινε. Σοβαρή και μετρημένη γυναίκα, σπλαχνική και μπιστική.

Η θεία ή Σταυρωτή, πρώτη και καλύτερη για να βοηθήσει στην έτοιμασία. Η Γαλάτεια, τό Μαρούλι, ή Λασιθιωτοπούλα, τό Άγαπούλι, ή Νερατζονούφη, οί Θεοδοσοπούλες, οί Συμβουλιανές, τό Κατερίνη, τό Βλαχορηγιό, ή Συμβουλή, ο κάθε της λόγος βάραινε. Σοβαρή και μετρημένη γυναίκα, σπλαχνική και μπιστική. Η θεία ή Σταυρωτή, πρώτη και καλύτερη για να βοηθήσει στην έτοιμασία. Η Γαλάτεια, τό Μαρούλι, ή Λασιθιωτοπούλα, τό Άγαπούλι, ή Νερατζονούφη, οί Θεοδοσοπούλες, οί Συμβουλιανές, τό Κατερίνη, τό Βλαχορηγιό, ή Συμβουλή, ο κάθε της λόγος βάραινε. Σοβαρή και μετρημένη γυναίκα, σπλαχνική και μπιστική.

Μ. Κόμη — Άρναουτάκη

ση-μέση, λές κι ήταν χιονισμένος λόφος. Μετά τό πρώτο τραταμένο, τό Μαρούλι ή Λασιθιωτοπούλα, ή πιο γερόντισσα, έκαμε τό σταυρό της στ' όνομα του Θεού και πήρε μιά άρμαθιά μαλλιά στην ποδιά της. Τό ίδιο κάμανε κι οί άλλες. Τό έργο άρχισε. Σφίγγανε στη μασχάλη του άριστερου χεριού και στη χούφτα τό σκλαμό, και τά δάχτυλα του δεξιού τραβούσαε τις μάλλινες ίνες με τόση γρηγοράδα και πιδεξούνη, που στο πι και φι όλες είχανε μπροστά τους μεταβάλε τό άξεστο μαλλί σε συννεφάκια κάτασπρα. Αύτά τά συννεφάκια τά χωρίζανε σε τουφέκες και τις τυλίγανε όμορφα-όμορφα και μαλακά και φτιάχνανε τις τουλούπες.

— Δε θα πείτε και καμιά κουβέντα να μη νυστάζομε; Έ Ρόδο, δε μάς λές καμιά ψευτιά να γελάσομε;

Κι εκείνη, καθώς ήτανε καλόκαρδη και προικισμένη με τό άφαστο ταλέντο της μιμητικής, άρχισε να μιμείται τό Νίκο όπως της τραγουδούσε στην καντάδα, τό Στέργιο και άλλους συγχωριανούς, τό στο σπίτι αντιλαλούσε από τά γέλια.

— Έ Θεία Σταυρωτή, κάμε μας κι έσύ τό Χαρικλειό όντε κάνει τσι κοκαλιές του Πηδηχτού!

Τό ξάσιμο προχωρούσε και τό κέφι φούντωνε γιατί συχνά κοντά τράτερνε ή σπιτονοικοκυρά τους κάλεσμένους της κι ως μουρμούριζε από τό παραγώνι για τη σπατάλη ο γέρο πεθερός της.

Ανεκδότα, παραμίες και μαντινάδες ειπάθηκαν εκείνο τό βράδυ.

Συντράμετε μου κοπελιές, να κάμω τά προκιά μου και προξενιά μου πέμπουνε από τη γειτονιά μου.

Συντράμετε μου κοπελιές να κάμω τό ρασίδι και προξενιά μου πέμπουνε να πάρω έναν κασιδή.

Συντράμετε μου κοπελιές να κάμω τό ρασάκι και προξενιά μου πέψανε να πάρω ένα βοσκάκι.

Έτσι γύρισε ή νύχτα και μια φωνή άκούστηκε.

— Έ, καλά μας είναι να φύγομε και μη στενωχωρηθείς που μέινανε μερικοί σκλαμοί. Αύριο θα σου πώω τό Άννιό του Κουσκουμπέκη να σοϋ τά ζάνει.

Τό ξάσιμο των μαλλιών τέλειωσε τη Δευτέρα και κάλεσε τη Λασιθιωτοπούλα και τά χεροχτένια με τά σιδερένια χερόχτενα. Έτσι χώρισε τό πολύ λεπτό από τό χοντρό, δηλ. τις τυλιξές από τις κορκίδες.

Τις κορκίδες έκλωσε ή ίδια στη χαχαλόροκα και τις τυλιξές ή Κοτσιφογιάννα στη φουσκόροκα την καλαμένα κι έβγαλε τό σπημόνι.

Η Σταυρωτή καλάμισε και διάστηκε στην καλαντάρα τά όργατα και ξεμαρτά ήστισε και ύφανε τις ζομπλιαστές πατητές.

Για τό πάτημά τους θα τά ποϋμε μιά άλλη φορά.

Τά «ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»

τυπώνονται

στο τυπογραφείο
ΦΡΑΓΚΟΥΛΗ
όδος Θαλήτα 8
(Άγιος Δημήτριος)
Ήράκλειο - τηλ. 284909

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΟ ΛΑΔΙ

Γιά τον κ. Νομάρχη και τον αρμόδιο Υπουργό

Στην Κοινότητα Βιάννου έγιναν τρείς γεωτρήσεις πριν από πέντε χρόνια. Βρέθηκε νερό που συνολικά φτάνει τα 700 περίπου κυβικά ώρια απόδοσης. Έχει υποβληθεί αίτηση για τη σύνταξη μελέτης αρδευτικού δικτύου για την αξιοποίηση των γεωτρήσεων, που φαίνεται πως ρίχτηκε στα χρονοντούλαπα της γραφειοκρατίας, ή οποία μαστίζει πολλές κρατικές υπηρεσίες.

Όμως η ανάγκη του νερού είναι μεγάλη και ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια, που οι βροχοπτώσεις είναι πολύ χαμηλές και οι καλλιέργειες που γίνονται απαιτούν όλο και περισσό-

τερο νερό. Οι κάτοικοι είναι αναστασι, γιατί ξέρουν πόσο ωφέλιμη για την παραγωγή θα ήταν η αξιοποίηση των γεωτρήσεων και αναρωτιούνται γιατί δεν προχωρεί το έργο τόσα χρόνια. Ποιός φταίει;

Περιμένουμε μια άμεση απάντηση, μα σύγχρονα και την προώθηση της μελέτης που πιο πάνω θίξαμε, για να αρχίσει προοδευτικά η εφαρμογή της. Γιατί όταν ολοκληρωθεί σε μικρό χρονικό διάστημα, θα αλλάξει την όψη της περιφέρειας για γενικότερο όφελος των κατοίκων και της εθνικής οικονομίας.

Γιά το Διδακτήριο Δημ. Σχολείου "Ανω Βιάννου

Όπως μας πληροφορεί ο Διευθυντής του Δημοτικού Σχολείου "Ανω Βιάννου, έχει επιλεγεί από την αρμόδια Επιτροπή οικόπεδο για την ανοικοδόμηση νέου διδακτηρίου. Έπειδή όμως οι ιδιοκτήτες του

οικόπεδου έχουν προσφύγει στο Συμβούλιο Έπικρατείας για την αποζημίωσή τους, αναμένεται η απόφαση μετά την όποια θα προχωρήσει η απαραίτητη διαδικασία για την ανέγερση του νέου διδακτηρίου.

Η τιμή της τομάτας

Στις 28.1.77 πήγε στην Άθινα Επιτροπή τοματοπαραγωγών Άρθης, που την αποτέλεσαν οι Μανώλης Στρατάκης, έφημεριος Άρθης, Γιώργης Χαλκιαδάκης, Πρόεδρος της κοινότητας Άμιρά, Μανώλης Συγγελάκης και Γιάννης Λουλάκης. Η Επιτροπή παρουσίασθηκε στον Υφυπουργό Έμπορίου κ. Παγγιωτόπουλο και εξέθεσε τις επιπτώσεις στην τιμή της τομάτας με την ύπα-

γωγή της στο Δελτίο και την απελπιστική κατάσταση στην όποια έχουν περιέλθει οι παραγωγοί. Γι αυτό ζήτησε να άφεται ελεύθερη και να καθοριζέται η τιμή της από το νόμο της προσφοράς και ζήτησης. Στην Επιτροπή ο κ. Παγγιωτόπουλος υποσχέθηκε να διατάξει την αποδέσμευση της τομάτας από το Δελτίο. Η έντολη δόθηκε άμεσως.

Η Συγκέντρωση Λαδιού

Όπως μας πληροφορούν παραχωρήθηκαν στο Συνεταιρισμό Βιάννου οι έλαιοδεξαμενές της Ε.Γ.Σ.Η. και του Δημοσίου. Έξασφαλίστηκε έτσι αποθηκευτικός χώρος για να έξυπρητηθούν οι έλαιοπαραγωγοί όλης της Έπαρχίας. Χρει-

άζεται ακόμη από την πλευρά της Α.Τ.Ε. να βρει τρόπο για την άμεσο πληρωμή του λαδιού που παραδίδεται για να αποφυγούν οι παραγωγοί την ταλαιπωρία μετάβασης στο Ηράκλειο.

Κεφαλοβρύση

Το χωριό της Έπαρχίας με τα πολλά τρεχούμενα νερά, το κρυμμένο μέσα στα πανύψηλα δέντρα που το περιβάλλουν, έχει κι αυτό τα ιδιαίτερα προβλήματα του:

— Από τον κεντρικό δρόμο που διασχίζει την Έπαρχία, και από το σημείο που βρίσκεται ο «Συνοικισμός» της ίδιας Κοινότητας, αρχίζει η διακλάδωση που φτάνει ως την Έκκλησία της Άγ. Μαρίας πάνω από το χωριό κοντά στη «Φλέγα». Ο δρόμος αυτός είναι σε πολύ κακή κατάσταση. Είναι ανάγκη να διορθωθεί και να ασφαλοποιηθεί.

— Στην περιφέρεια του Κεφαλοβρυσίου εκτός από το νερό της μεγάλης πηγής, της «Φλέγας», υπάρχουν και αρκετά νερά που βγαίνουν σε διάφορα σημεία. Όλα αυτά θα μπορούσαν να συγκεντρωθούν και με ένα δίκτυο να μεταφερθούν στην περιφέρεια του «Κόρνια» ή όπου άλλου υπάρχει ανάγκη. Πιο πάνω από το χωριό βρίσκεται ένα βούλισμα, που έχει γίνει πριν από πολλά χρόνια. Υπάρχει πιθανότητα πως κάτω απ' αυτό περνά πολύ νερό. Μια έρευνα στο σημείο αυτό χρειάζεται κι αν υπάρχει πραγματικά νερό να αξιοποιηθεί στην καλλιέργεια.

Γενική Συνέλευση στο Γεωργικό Συνεταιρισμό "Ανω Βιάννου

Στις 30.1.77 πραγματοποιήθηκε Γενική Συνέλευση των μελών του Γ. Π. Συνεταιρισμού "Ανω Βιάννου. Παραβρέθηκαν εκπρόσωποι της Α.Τ.Ε. και Ε. Γ. Σ. Ηράκλειου. Στη συνέλευση αυτή πάρθηκαν οι ακόλουθες αποφάσεις:

- 1) Έγκρίθηκε ο προϋπολογισμός 1976 - 77 με έσοδα 2.473.000 και έξοδα 2.076.000 δρχ.
- 2) Έγκρίθηκαν τα πεπραγμένα του Διοικητικού Συμβουλίου.
- 3) Για την άπαιτηση του Δημοσίου να πληρώσει (ο Συν) σμδς τη δακοτονία 1965 — 1966 που δεν εισέπραξε από τους παραγωγούς, γιατί αρνήθηκαν να πληρώσουν, η Γεν. Συνέλευση αποφάσισε να μην την πληρώσει. Η υπόθεση βρίσκεται στο Συμβούλιο Έπικρατείας και αναμένεται σχετική απόφαση. Στη Συνέλευση τονίστηκε με έμφαση ότι εκπρό-

σωποι του Κράτους, (ο πρώην Κυβερνητικός Έπιτροπος στην Κρήτη κ. Δικαϊάκος, ο πρώην Νομάρχης Ηρακλείου κ. Μπίσσιας και βουλευτές αναγνωρίζουν το δικαίω του Συν)σμου και υποσχέθηκαν συμπαράσταση για την απαλλαγή του.

4) Σύμφωνα με πρόταση για ανανέωση των έγκαστάσεων του έλαιουργείου, συγκροτήθηκε πολυμελής επιτροπή που θα έπισκεφτεί γνωστά σύγχρονα έργοστάσια και σε έπόμενη Γενική Συν)ση να διατυπώσει τις διατιπώσεις που θα κάνει.

5) Για τη χρησιμοποίηση των δεξαμενών αποφασίστηκε η έξυπρητησή των Συνεταιριών στην παράδοση και διαφύλαξη όλης της παραγωγής τους. Για τους μεμονωμένους, θα γίνει προσπάθεια να έξυπρητηθούν στα μέτρα των δυνατοτήτων του Συν)σμου. (Γιαυτό θέμα Δακοτονίας 1965 — 1966 θ' άσχοληθούμε σε άλλο φύλλο).

Όπως γράψαμε και σε περασμένα φύλλα των «Β.Ν.», τα κυβερνητικά μέτρα δεν ικανοποίησαν καθόλου τους έλαιοπαραγωγούς. Γι αυτό και συνεχίζονται οι αντιδράσεις. Άποκορύφωμα των μέχρι σήμερα έκδηλώσεων για την αντίθεση των έλαιοπαραγωγών στα Κυβερνητικά μέτρα για το λάδι ήταν η συγκέντρωση που έργαζονταν στις 23 του Γενάρη οι Άγροτικοί Σύλλογοι Κρήτης, στον κινηματογράφο «Ντορέ» του Ηρακλείου.

Γεμάτη η αίθουσα του «Ντορέ» και μεγάλο μέρος της πλατείας γύρω από την είσοδο, με αγρότες απ' όλες τις περιοχές της Κρήτης και με ζωηρές έκ-

Τα «Β.Ν.», όπως δήλωσαν από το πρώτο τους φύλλο, δεν είναι έμπορική δημοσιογραφική έπιχείρηση. Είναι εκπλήρωση χρέους προς την Έπαρχία μας. Μέσα όμως στους πέντε μήνες που κυκλοφορούν τα «Β.Ν.» φάνηκε πως δεν εκπληρούν χρέος μονάχα αυτών που πήραν την πρωτοβουλία για την έκδοσή τους, αλλά και όλων των Βιαννιτών.

Αυτό τουλάχιστο φαίνεται ολοκάθαρα από την ανταπόκριση που θρήκε η έκδοση της έφημερίδας μας. Δεν μπορούσαμε από την πρώτη στιγμή να έχουμε τις διευθύνσεις όλων των συναρχιωτών μας για να τους σταλούν τα «Β.Ν.» Όμως αυτοί τα θρήκαν και καθημερινά όλο και νέοι ζητούν να τους στέλνονται.

Συγκινητική όμως είναι άλλη μια έκδηλωση των συναρχιωτών μας. Η άποστολή ένισχυμένων συνδρομών, ή άποστολή ποσού πέραν της συνδρομής που καθόρισαν τα «Β.Ν.» δείχνει πως οι Βιαννίτες έχουν έπίγνωση των δυσχερειών και των αναγκών που αντιμετώπιζει μια έφημερίδα για να έκδοθεί και κυκλοφορήσει, και θέλησαν έτσι να τη βοηθήσουν όσο γίνεται περισσότερο. Η έκδηλωση αυτή των συναρχιωτών μας, μας δημιουργεί μια πρόσθετη υποχρέωση.

Γι αυτό αποφασίσαμε και προγραμματίσαμε για φέτος, εκτός από τα κανονικά φύλλα των «Β.Ν.» να έκδώσουμε δύο ακόμη: "Ένα άφιερωμένο στο πρόσωπο που έχει προβάλει αρκετά την Έπαρχία μας: ΤΟ «ΓΙΑΝΝΗ ΚΟΝΔΥΛΑΚΗ, ΤΟ ΔΙΑΒΑΤΗ». Και το δεύτερο στο σοβαρότερο από τα προβλήματα που αντιμετώπιζει η Έπαρχία μας: ΤΟ ΝΕΡΟ.

Για το πρώτο καλούμε όλους όσοι έχουν στοιχεία για τον Κονδυλάκη, κατά προτίμηση ανέκδοτα μέχρι σήμερα, να μας τα στείλουν. Περιμένουμε όμως και κάθε άλλη εργασία σχετική με το μεγάλο πεζογράφο της Βιάννου, που είναι ένας από τους καλύτερους συγγραφείς της νεοελληνικής λογοτεχνίας. Σ' αυτό φυσικά το ζήτημα έλπίζουμε στη βοήθεια και συνεργασία όχι μόνο των Βιαννιτών, αλλά και κάθε άλλου ανθρώπου των γραμμάτων μας που θα ήθελε να συντελέσει στην πληρέστερη παρουσίαση του τιμητικού για τον Κονδυλάκη φύλλου μας.

Για το δεύτερο καλούμε όλους όσοι μπορούν να μας βοηθήσουν για μια υδρολογική μελέτη της Έπαρχίας. Κι ακόμη μελέτες για τη σωστή αξιοποίηση των έπιφανειακών νερών που υπάρχουν στην Έπαρχία και μελέτες γύρω από τα δυο μεγάλα φράγματα που μπορούν να γίνουν στην Έπαρχία του Χόνδρου και της Άρθης. Περιμένουμε ιδιαίτερα συνεργασίες από τους γεωπόνοους, μηχανικούς μα και από κάθε άλλον που μπορεί να μην είναι Βιαννίτης, κατέχει όμως στοιχεία που θα μας φανούν χρήσιμα με τη θεασιότητα ότι προσφέρει μια μεγάλη υπηρεσία σ' ένα τόπο που την έχει ανάγκη.

δηλώσεις.

Τη συγκέντρωση χαιρέτισαν οι Δήμαρχοι του Νομού Ηρακλείου, Έκπρόσωπος της Ένώσεως Δήμων και Κοινοτήτων, εκπρόσωποι όλων των Ένώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών Κρήτης καθώς και εκπρόσωπος αγρότων από την Κορινθία.

Δυό ήταν οι στόχοι που προβλήθηκαν τόσο απ' όσους χαιρέτησαν την συγκέντρωση, όσο και από τους κύριους όμιλητές, τον κ. Γ. Κουντάκη, Πρόεδρο του Άγροτικού Συλλόγου Ηρακλείου και τον κ. Γρ. Στεφαννάκη, Πρόεδρο του Άγροτικού Συλλόγου «Ο Νέος Άγρότης».

Ο πρώτος «άφου ανέλυσε τα μέτρα που εξέγγειλε η Κυβέρνηση και άπέδειξε πως είναι ήμίμετρα, αναφέρθηκε ειδικότερα στο θέμα της τιμής του λαδιού και την κυκλοφορία των ξενόφερτων σπορελαίων. Με στοιχεία που δεν έπιτρέπουν

κάς οργανώσεις τις διάφορες τάξεις για τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων τους και έπε με ταξύ των άλλων: «Έκ μέρος των αγροτικών Συλλόγων Κρήτης σάς άπευθύνω τον πιο θερμό άγωνιστικό χαιρετισμό. Μέχρι τώρα έχουν γίνει πολλές προσπάθειες για την όργάνωση των αγροτών. Οι προσπάθειες όμως αυτές πέφτανε πάντα στο κενό, γιατί κάθε φορά γινότανε το ίδιο λάθος. Δηλαδή στηριζότανε σε ανθρώπους ξένους και άσχετους με την αγροτική τάξη. Έτσι οι λογής - λογής άνθρωποι δεν χάνανε ευκαιρία για να ένισχύσουν τον παράνομο πλουτισμό τους ξεπουλώντας σε τιμή ευκαιρίας το δικό μας μόχθο και το δικό μας ιδρώτα.

Σήμερα τα πράγματα είναι διαφορετικά, ο σημερινός αγρότης έκτιμώντας και κρίνοντας τα λάθη που έγιναν ως τώρα που παίζει στην οικονομία του κράτους, έχει νοιώσει την έκμετάλλευση και την καταπίεση που δέχεται καθημερινά και έχει αντίληφθει την αναγκαιότητα της όργάνωσης, έχει γίνει συνείδηση πια πως ο σημερινός αγρότης έχει και τη δύναμη και τη θέληση να όργανωθεί. Και θα όργανωθεί.

Τα θεμέλια έχουν μπει και είναι γερά. Τούτη τη φορά, στηρίζομαστε στις δικές μας δυνάμεις. Το αγροτικό κίνημα άρχισε να βρίσκει το σωστό δρόμο και τους φυσικούς του έκφραστες. Ένα μεγάλο μέρος έχει όργανωθεί στους Άγροτικούς Συλλόγους. Η σημερινή μεγαλειώδης συγκέντρωση διαμαρτυρίας είναι άποτέλεσμα αυτής της όργανωτικής προσπάθειας.

Και κατέληξε: «Τα καθημερινά έμφανιζόμενα στον κόσμο της αγροτικής ζωής προβλήματα, αγροτικά - πολιτιστικά αλλά και για κάθε άνθρωπο, ο Σύλλογος έχει το δικαίωμα αλλά και την υποχρέωση, σεβόμενος το σκοπό για τον όποιο έχει ίδρυθεί, να τα προβάλει για την όσο είναι δυνατόν έπίλυσή των. Οι Άγροτικοί Σύλλογοι δεν είναι το άκόλουθο τηλεγράφημα: «Συγκέντρωση έλαιοπαραγωγών Κρήτης Κινηματογράφο «Ντορέ» Ηράκλειο. Έλαιοπαραγωγοί Βιάννου συμπάρισταν στον δίκαιο άγώνα έλαιοπαραγωγών Κρήτης».

Στο τέλος έπιτροπή αγροτών έπέδωσε στον κ. Νομάρχη ψήφισμα που μεταξύ άλλων αναφέρει: Οι Έλαιοπαραγωγοί Κρήτης διαπιστώνουν για μια ακόμη φορά ότι: 1) Η Κυβέρνηση άγνόησε έντελώς τα δίκαια αίτηματα των έλαιοπαραγωγών όπως αυτά διατυπώθηκαν στη συγκέντρωση διαμαρτυρίας της 22 Νοεμβρίου 1976 που έγινε στα Χανιά και υποβλήθηκαν στους άρμοδίους Κυβερνητικούς παράγοντες και στους άρχηγους των Κομμάτων.

2) Η Κυβέρνηση συνεχίζει την από πολλά χρόνια έφαρμοζόμενη αντιαγροτική πολιτική στο λάδι για τη δθην συγκράτηση των έσωτερικών τιμών και προς χάριν δθθεν της καταλώσεως. Με τον τρόπο αυτόν δεν υπολογίζει ως βάση το κόστος της παραγωγής, ούτε την έπίβωση των έλαιοπαραγωγών και την έξασφάλιση του κοινωνικού τους εισοδήματος.

3) Κατά την έφετινή έλαιοκομική περίοδο το κόστος της παραγωγής έφθασε τις 79 δρα χμές το κιλό. 4) Δεν έξασφαλίθηκε, όπως έπρεπε, η εύρεια κυκλοφορία του έλαιολάδου στην έσωτερική αγορά με την τυποποίηση και συσκευασία σε μικρά ή μεγάλα δοχεία, όπως και στις έξωτερικές αγορές. 5) Έπίσης η Κυβέρνηση δεν έκανε καμμία προσπάθεια για να καταργηθεί η αντίσταθμιστική εισφορά στις χώρες της Ε. Ο.Κ. για το έλληνικό έλαιόλαδο, όπως δικαιούται να αξιώσει σαν υπό ένταξη χώρα. Η Παγκρήτια συγκέντρωση διαμαρτυρίας κατέληξε όμόφωνα στις ακόλουθες αποφάσεις:

α) Ζητεί τη ριζική άλλαγή της ελαϊκής κυβερνητικής πολιτικής, για να προστατευθούν οι έλαιοπαραγωγοί. β) Ζητεί να καθορισθεί η τιμή του έλαιολάδου με βάση τον τιμήριθμο και το κόστος παραγωγής στο ποσό των 85 δρχ. κατά κιλό διαχωρίζομενη σε τιμή άσφαλείας 65 δρχ. για το Νο 5 και εισοδηματική ένισχυση 20 δρχ., να πραγματοποιηθεί άπερίοριστη συγκέντρωση από τις Συν)κές Όργανώσεις και να έπιστευθεί η κατασκευή των έλαιοδεξαμενών που έχουν έξασφαλισθεί.

γ) Να άπορροφηθούν από τη συγκέντρωση τα ύπάρχοντα στα χέρια των έλαιοπαραγωγών ταγγισμένα έλαιόλαδα περασμένα έσοδειών. δ) Να άπαγορευθεί με νόμο η εισαγωγή σπορελαίων έλαιοσπόρων και άλλων λιπαρών ούσιών και να τεθούν υπό έλεγχο τα παραγόμενα στο έσωτερικό σπορέλαια. ε) Να παραλαμβάνεται το έλαιόλαδο με όζύτητα πάνω από 15 βαθμούς σαν βιομηχανικό σε ένιαία τιμή 55 δρχ. κατά κιλό. στ) Να αναθεωρηθεί η τιμή της ελαιπωρήνας που καθορίστηκε από τις Νομαρχίες Κρήτης και που είναι χαμηλότερη από την περυσινή. ζ) Να αύξηθούν οι συντάξεις του ΟΓΑ στις 3.000 δρχ. κατά μήνα και να χορηγηθεί πλήρης ίατροφαρμακευτική περίθαλψη στους άγρότες. η) Να έπιθεθεί η κάλυψη από τον ΟΓΑ στα αγροτικά προϊόντα που πλήττονται από όλες τις θεομηνίες.

8) Να άναθεωρηθεί η κάλυψη από τον ΟΓΑ στα αγροτικά προϊόντα που πλήττονται από όλες τις θεομηνίες.

ΟΙ ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΕΣ

Ο Συνεχίστηκε όλο το μήνα που πέρασε το μάζεμα της έλιάς. Τις περισσότερες μέρες είχαμε λιακάδα κι έτσι μαζεύτηκαν αρκετές έλιες. Μένουν ακόμα λίγες.

Ο Συνεχίστηκε επίσης το κόψιμο της τομάτας. Τελειώνουν πια τα πρώιμα περβόλια κι άρχίζουν τα πιο όψιμα. Όσοι άσχολούνται με το καρπούζι άρχισαν να έτοιμάζουν τα χωράφια κι άγόρασαν το σπόρο, 1 δρχ. τον ένα.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΑΡΒΗ

Συγκροτήθηκε και άρχισε να λειτουργεί στην Άρθη Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός.

Νέο Καφενείο
ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΔΟΡΙΑΚΗ
Στο Ηράκλειο, Όδος Μανουσogiάννη
(Άπέναντι άποθήκης παπουτσιών Φουντουλάκη)